

Перелік питань
для підготовки до комплексного кваліфікаційного екзамену
“Історія та археологія”.
(ОС “Бакалавр”, спеціальність 032 – Історія та археологія)

Археологія та спеціальні галузі історичної науки

1. Поняття історичного джерела. Класифікація історичних джерел.
2. Археологія як історична наука.
3. Етнологія як історична наука: історія становлення та напрямки досліджень.
4. Спеціальні історичні дисципліни в системі сучасної історичної науки.
5. Історична наука в сучасній Україні: здобутки і проблеми.
6. Історія архівної справи в Україні.
7. Музей як соціокультурний інститут.
8. Палеоліт на території України. Духовна культура пізнього палеоліту
9. Неолітичні культури на території України.
10. Епоха палеометалів: хронологія та характерні особливості.
11. Енеоліт на території України.
12. Бронзовий вік на території України.
13. Трипільська культура: проблема походження, етапи розвитку та причини занепаду.
14. Проблеми етногенезу слов'ян. Ранньослов'янські археологічні культури на території України.
15. Археологічна періодизація історії України.
16. Особливості господарства населення України в кам'яну добу.
17. Мезоліт та його значення в археології України.
18. Загальна характеристика неолітичної епохи. “Неолітична революція”.
19. Характеристика матеріальної і духовної культури трипільських племен.
20. Ранньозалізний вік на території України.
21. Скіфи: хронологія, особливості культури, поховальні пам'ятки.
22. Античні міста Північного Причорномор'я: хронологія та планувальна структура.
23. Кельтські племена на території України
24. Зарубинецька культура та її етнокультурна характеристика.
25. Загальна характеристика римського часу на території України.
26. Черняхівська культура та її значення в археології України.
27. Культура карпатських курганів: хронологія, територія поширення, характерні особливості.
28. Історичні джерела про ранніх слов'ян.
29. Празько-корчацька та пеньківська культури.
30. Причини, етапи і наслідки Великого переселення слов'ян.

31. Археологія Галицько-Волинської держави: дослідження, відкриття, основні пам'ятки.
32. Археологічні дослідження княжого Галича.
33. Історико-етнографічне районування України.
34. Етнографічні групи українського народу.
35. Світове українство: діаспора та українські громади за кордоном.

Історія України

1. Грецька колонізація Північного Причорномор'я: хронологія, основні причини та особливості.
2. Кочові племена степової зони України в ранньозалізну добу: киммерійці, скіфи, сармати.
3. Перші писемні згадки про Русь. Особливості суспільно-політичного розвитку Русі в IX – на початку XIII ст.
4. Русько-візантійські відносини в IX–XII ст.
5. Наслідки монголо-татарських завоювань у Східній Європі. Особливості політичного статусу руських земель під владою Золотої Орди.
6. Утворення Галицько-Волинської держави та її розвиток наприкінці XII – у першій половині XIV ст.
7. Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та їх політичний статус у XIV – першій половині XVI ст.
8. Особливості запровадження та функціонування магдебурзького права на українських землях.
9. Становище українських земель в складі Королівства Польського в другій половині XIV – першій половині XVI ст.
10. Вплив Реформації та Католицької Реформи на українські землі в XVI–XVII ст.
11. Українське козацтво та його роль у суспільно-політичному житті Речі Посполитої в першій половині XVII ст.
12. Передумови, причини та етапи Української національної революції (1648–1676 рр.).
13. Кримське ханство в XV–XVIII ст.: основні тенденції політичного розвитку.
14. Внутрішня і зовнішня політика Богдана Хмельницького.
15. Гетьманування Івана Виговського. Відносини з Москвою і Варшавою.
16. Доба Руїни: причини та наслідки.
17. Запорізька Січ у другій половині XVI–XVIII ст.: територія, населення, політичний та економічний устрій.
18. Слобідська Україна у другій половині XVII–XVIII ст.: територія, населення, політичне й економічне становище.

19. Економічний та політичний розвиток Гетьманщини наприкінці XVII – в останній чверті XVIII ст.
20. Західноукраїнські землі у складі монархії Габсбургів (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): правовий статус та соціально-економічний розвиток.
21. Українське національне відродження першої половини XIX ст. у Наддніпрянщині та Галичині: порівняльна характеристика.
22. Українські політичні партії на зламі XIX–XX ст.: програмні засади та діяльність.
23. Україна в роки Першої світової війни: воєнні кампанії 1914–1916 рр.
24. Українська національна революція 1917–1921 рр.: етапи державотворення, історичне значення, причини поразки й уроки.
25. Нова економічна політика в УСРР.
26. Голодомор 1932–1933 рр. в історичній пам’яті українського народу та в науковому дискурсі.
27. Західноукраїнські землі в 1919–1939 рр.: політико-правове становище.
28. Україна в роки Другої світової війни.
29. Український дисидентський рух 60–70-х рр. XX ст.
30. Розпад СРСР та відновлення незалежності України.
31. Внутрішньополітичний розвиток України в 1991–2004 рр.
32. “Помаранчева революція” та “Революція гідності”: передумови, перебіг, міжнародний резонанс.
33. Російсько-українська війна 2014–2026 рр.: реакція міжнародної спільноти.
34. Україна в міжнародних інституціях (1991–2026 рр.): зовнішньополітичні перспективи.
35. Культура України на зламі XX–XXI ст.

Всесвітня історія

1. Типологічна характеристика грецьких полісів: Афіни та Спарта.
2. Завоювання Александра Македонського. Епоха еллінізму.
3. Історія Риму: царський та республіканський періоди.
4. Зародження та розвиток західноєвропейських монархій (V– X ст.).
5. Епоха вікінгів у Європі (VIII–XI ст.).
6. Візантійська імперія: етапи історичного розвитку.
7. Передумови, перебіг та історичні наслідки Хрестових походів.
8. Арабське завоювання Піренейського півострова. Реконкіста.
9. Столітня війна: передумови, етапи, результати.
10. Гуситський рух: течії, соціальний склад, вимоги.
11. Наслідки великих географічних відкриттів.
12. Реформація та Католицька Реформа в країнах Європи.

13. Тридцятилітня війна: етапи, новації, релігія, геополітика.
14. Англійські революції та становлення парламентської монархії (40–80-ті рр. XVII ст.).
15. Вплив ідеології Просвітництва на розвиток літератури та мистецтва.
16. Американська революція та виникнення Сполучених Штатів Америки.
17. Французька революція кінця XVIII ст.
18. Віденський конгрес та його рішення.
19. Революції 1830-х–1840-х рр.: ліберальні та національні вимоги.
20. Рісорджіменто й об'єднання Італії.
21. Проекти об'єднання Німеччини. Утворення Німецької імперії.
22. Колоніальна політика Заходу в XIX – на початку XX ст.: основні тенденції та напрямки.
23. Становлення незалежних держав на Балканському півострові в XIX – на початку XX ст.
24. Велика війна 1914–1918 рр.: причини, військові інновації, наслідки.
25. Паризька мирна конференція 1919–1920 рр.: Версальська система договорів.
26. Тоталітаризм як система державної влади. СРСР у 30–40-х рр. XX ст.
27. Особливості тоталітарних режимів в Італії та Німеччині міжвоєнного періоду.
28. Друга світова війна (1939–1945 рр.): учасники, стратегії, етапи.
29. Геополітичні зміни після завершення Другої світової війни: Ялтинсько-Потсдамська система.
30. Встановлення комуністичної влади в країнах Центральної та Південно-Східної Європи.
31. Утворення військово-політичних блоків після Другої світової війни.
32. Китайська народна республіка: основні етапи розвитку.
33. “Оксамитові революції” та трансформація посткомуністичних суспільств у Центрально-Східній Європі.
34. Виклики євроінтеграційних процесів на зламі XX–XXI ст.: розбудова Європейського Союзу.
35. Світ на початку XXI ст.: цивілізаційні виклики.